

NÉMETH KRISZTINA

MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont
christine.nemeth@gmail.com

Szekció: Határtalanul? Nemi viszonyok a globális munkatársadalomban

„Erő, erő, gyere elő” – Az önkizsákmányolás genderspektusai egy tanyasi térben

Az előadás a saját testhez való sajátos viszonyulást, a megerőltető fizikai munkát, a folytonos túlmunkát, a fájdalomtűrést, az önkizsákmányolás fogalmával egy tanyán élő nő (tapasztalat)történetén keresztül értelmezi. A hasonló című posztdoktori kutatás egyik marginalizált mikroterében egy alföldi város tanyavilágában felvett (mély)interjúk visszatérő eleme ugyanis a krónikus fájdalmakat hangsúlyozza, vagy akár a mozgáskorlátozottságot is okozó kemény paraszti munka, amiről jobbára idős nők számoltak be. A túlmunka, az önkizsákmányolás voltaképpen a második gazdaságban kidolgozott mobilitási stratégiák alapja és mikroszintű tapasztalata, amely nemcsak a fizikai megerőltetés következményeit vési a testbe, hanem végső soron az ehhez a társadalmi pozícióhoz kötődő térbeli-társadalmi hátrányokat is. Az előadás célja, hogy ezek egyéni tapasztalatát és folytonosságát genderszempontról is értelmezze, felvetve a kérdést, hogy miként formálta a kemény munka ethosza a megkérdezett nő munkatörténetét és személyes aspirációit. Kérdés, hogyan illeszkedett a 'fóliázás' hagyománya a mindennapokba és a mobilitási stratégiákba, s válhatott-e valóban a társadalmi mobilitás terepévé. S legfőképp: hogyan formálta az önkizsákmányoláson alapuló boldogulási stratégia a szóban forgó nő családi viszonyait és önmagához (saját testéhez) való viszonyát, illetve kapcsolatait, különös tekintettel a nemek közötti munkamegosztásra és a házimunka láthatatlanságára, illetve ezek gazdasági, hatalmi és érzelmi aspektusaira.

'Power, Power Come to Me' – Gender Aspects of Self-Exploitation in the Context of Scattered Agricultural Settlements

The presentation examines a specific set of bodily experiences (tough physical work, overwork and tolerance to pain) by the notion of self-exploitation, and tries to interpret it through the life story of an old woman living in a hamlet ('tanya'). One of the field-sites of my postdoctoral research is a middle-sized town with scattered agricultural settlements ('tanyavilág'), where these bodily experiences, though physical (peasant) work causing chronic pain and reduced mobility, appeared in most of the (deep)interviews: especially elderly women talked about them. Overwork, self-exploitation and overexertion were indeed the ground of the mobility strategies developed in the 'second economy'. These bodily experiences are not simply the consequences of physical overexertion; they reveal how socio-spatial inequalities can be incorporated. The presentation aims

to (re-)interpret these individual experiences and their continuity from a gender-perspective. It tries to reveal how the ethos of hard work shaped this women's personal aspirations and work trajectory; how the strategy of working in plastic tunnels ('fóliázás') was fitted into everyday life and mobility strategies, and whether it could become a real channel of social mobility. The main question is how this strategy for living based on overwork shaped this woman's family relationships (including a relationship to her body) with a special regard to the gendered division of labour and its economic, power and emotional aspects.